

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie z wniosku **szer. rez. A. M.**,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 3 lipca 2024 r.
zażalenia pełnomocnika wnioskodawcy
na postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 23 lutego 2024 r., sygn. akt Żo 14/23,
o umorzeniu postępowania prowadzonego w trybie ustawy z dnia 23 lutego 1991 r.
o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych
za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (t.j. Dz.U.2024.442),

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Szer. rez. A. M. pismem z dnia 9 listopada 2023 r. zwrócił się do Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie o zasądzenie renty wojskowej i odszkodowania z tytułu skazania wyrokiem b. Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego w Warszawie z dnia 24 lutego 1981 r., sygn. akt So 46/81, na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności za popełnienie przestępstwa z art. 214 § 2 k.k. z 1969 r., polegającego na tym, że: „w dniu 13 października 1980 r. w godzinach nocnych, na ulicy Z. w L., działając wspólnie ze st. szer. B. L. i szer. W. Z., zabrał w celu krótkotrwałego użycia samochód marki «S.», nr rej. W., stanowiący własność J. B. z JW. [...]w L., który następnie w godzinach rannych w stanie uszkodzonym i

niezabezpieczonym porzucił w m. Z. powodując szkodę w mieniu pokrzywdzonego w wysokości 16 tysięcy złotych".

Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 23 lutego 2024 r., sygn. akt Żo 14/23, umorzył postępowanie w sprawie na podstawie art. 8 ust. 1 i art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (dalej: ustawa lutowa) w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., wobec stwierdzenia, że postępowanie, co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone (art. 17 § 1 pkt. 7 k.p.k.).

Na to postanowienie zażalenie wniósł pełnomocnik wnioskodawcy, który podniósł następujące zarzuty obrazy prawa procesowego:

1. art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., poprzez błędne oddalenie wniosku dowodowego o przesłuchanie wnioskodawcy A. M. i uznanie, że materiał dowodowy zgromadzony w sprawie jest już kompletny i pozwala na wydanie orzeczenia w przedmiocie umorzenia postępowania, podczas gdy (i) w aktach dołączonej do niniejszego postępowania sprawy o sygnaturze So 46/81 na karcie nr 168 i n. znajduje się opinia sądowo-psychiatryczna, z której wynika, że u A. M. stwierdzono niedorozwój umysłowy; (ii) treść wniosku oraz pozostałych pism Wnioskodawcy w mniejszej sprawie, jak również w sprawach Żo 3/18 i Żo 39/18, wskazują na silne problemy Wnioskodawcy z formułowaniem swoich wypowiedzi pisemnych; (iii) Wnioskodawca w treści pisma z k. nr 2 akt Żo 14/23, które było pismem wszczynającym niniejsze postępowanie, wskazuje na okoliczność przystawiania mu broni do głowy w stanie wojennym, której to okoliczności Wnioskodawca nie podnosił w toku spraw Żo 3/18 oraz Żo 39/18 i która to okoliczność wymagała dalszego wyjaśnienia w kontekście podstawy żądań Wnioskodawcy, co doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na uznaniu, że wniosek złożony przez A. M. w niniejszej sprawie obejmuje w pełni tożsame okoliczności, które zostały objęte wnioskiem w sprawie o sygnaturze akt Żo 3/18, i w konsekwencji czego doszło do przedwczesnego umorzenia postępowania Żo 14/23 z uwagi na *res iudicata*;

2. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez błędną ocenę pisma Wnioskodawcy z dnia 3 listopada 2024 roku, które stanowiło pismo inicjujące postępowanie w niniejszej sprawie, i pominięcie, że Wnioskodawca w treści tego pisma wskazuje na fakt przystawiania mu broni do głowy w stanie wojennym- podczas gdy w toku spraw Żo 3/18 i Żo 39/18 taka okoliczność nie była przez Wnioskodawcę podnoszona i tym samym wymaga dalszego wyjaśnienia w kontekście podstaw żądań Wnioskodawcy, co doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na uznaniu, że wniosek złożony przez A. M. w niniejszej sprawie obejmuje w pełni tożsame okoliczności, które zostały objęte wnioskiem w sprawie o sygnaturze akt Żo 3/18, i w konsekwencji czego doszło do przedwczesnego umorzenia postępowania Żo 14/23 z uwagi na *res iudicata*.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości oraz o zasądzenie kosztów pomocy prawnej z urzędu.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd *meriti* dokonał bowiem rzetelnej analizy wcześniejszych dwóch spraw wnioskodawcy toczących się przed Wojskowym Sądem Okręgowym w Warszawie, z których wynika niewątpliwie nie tylko przeszkoda procesowa do rozpoznania w wniosku z 3 listopada 2023 r., ale także brak merytorycznych podstaw od przyznania szer. rez. A. M. renty wojskowej i zasądzenia odszkodowania w trybie ustawy lutowej

Przede wszystkim Wojskowy Sąd Okręgowy trafnie dostrzegł, że szer. rez. A.M. już wcześniej, pismem z dnia 13 grudnia 2017 r. (k. 1 akt Żo 3/18), wystąpił z wnioskiem o rentę wojskową i odszkodowanie w związku z jego skazaniem na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności wyrokiem byłego Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego w Warszawie z dnia 24 lutego 1981 r., sygn. akt So 46/81. Wniosek ten nie został uwzględniony prawomocnym wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 7 maja 2019 r., sygn. akt Żo 3/18 (k. 77 tych akt).

Poza tym Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie wydał postanowienie z dnia 3 stycznia 2019 r., sygn. akt Ko (Un) 39/18, na mocy którego nie uwzględnił wniosku szer. rez. A. M. o uznaniu za nieważny wyroku byłego Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego w Warszawie z dnia 24 lutego 1981 r., sygn. akt So 46/81, a orzeczenie to zostało następnie utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2019 r., sygn. akt VI KZ 5/19 (k.58-61 akt Ko (Un) 39/18).

W świetle przytoczonych realiów procesowych spraw z inicjatywy wnioskodawcy zbędne było jego przesłuchanie w niniejszym postępowaniu przed Sądem *a quo*, a zatem w ogóle kwestia oddalenia wniosku dowodowego w tym zakresie przez Sąd pierwszej instancji pozostała bez znaczenia dla treści rozstrzygnięcia, podobnie jak wskazywana przez wnioskodawcę okoliczność, że miał on mieć przystawianą broń do głowy. Fakt ten, niezależnie od tego, czy rzeczywiście miał miejsce, nie może podważać ustalenia Sądu *meriti* co do występowania tożsamości przedmiotu procesu w tamtej i niniejszej sprawie.

Z tych względów – nie stwierdzając okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.k. – Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu. Wniosek pełnomocnika wnioskodawcy o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej szer. rez. A. M. z urzędu nie mógł zostać uwzględniony z uwagi na orzeczenie w tym zakresie zryczałtowanej kwoty w pkt 2 zaskarżonego postanowienia, która obejmuje także czynności pełnomocnika związane z wniesieniem zażalenia.

[J.J.]

[ał]